

Fotodynamische therapie met daglicht

Bij actinische keratose

Ommelander Ziekenhuis
Groningen

Actinische keratose (AK) staat ook wel bekend als zonneshade van de huid. De huidandoening is zichtbaar als kleine, veelal ruw aanvoelende verhoorde plekjes van de huid. Na verloop van jaren kan er in deze plekjes huidkanker ontstaan. De dermatoloog kan dit voorkomen door u te behandelen met fotodynamische therapie met daglicht. We noemen deze therapie ook wel daglicht PDT.

Hoe ontstaat actinische keratose?

Actinische keratosen komen voor op huid die vele jaren intensief aan zonlicht is blootgesteld. Daarom zien we ze vooral in het gezicht, op oorschelpen, handruggen en kalende schedels. Mensen die beroepshalve veel in de zon zijn geweest (bijvoorbeeld boeren, tuinders, vissers of bouwvakkers) hebben een verhoogd risico. Net als mensen die vaak in zonnige vakantielanden zijn geweest.

Ultraviolette straling (zonlicht) beschadigt het erfelijk materiaal (DNA) in huidcellen. Een huidcel kan dan niet meer normaal delen en uitgroeien. Hierdoor kan er actinische keratose in ontstaan. Er is vaak sprake van een rood, ruw plekje. In het begin zijn de plekken vaak beter te voelen dan te zien. Soms zijn ze licht pijnlijk bij aanraking. Vaak zijn er meerdere plekjes aanwezig. Hoe blanker de huid en hoe groter de totale hoeveelheid ultraviolette straling, hoe groter de kans op het ontwikkelen van deze huidafwijking.

In een actinische keratose kan na verloop van jaren huidkanker type plaveiselcelcarcinoom ontstaan. Dit risico neemt toe wanneer er meerdere en uitgebreide actinische keratosen aanwezig zijn. Het is daarom raadzaam om deze huidafwijking(en) te behandelen.

Wat is daglicht PDT?

Fotodynamische therapie korten we vaak af als PDT, vanwege de Engelse woorden Photodynamic therapy.

Daglicht PDT is een vorm van lichttherapie. Hierbij maken we de aangedane huidcellen gevoelig voor zichtbaar licht (daglicht). Dit doen we door middel van het aanbrengen van een speciale crème die methylaminolevulinaat bevat. De aangedane cellen nemen deze crème op en worden daardoor gevoelig voor licht. De lichtgevoelige cellen zullen door de belichting worden aangetast. Hierdoor sterven ze af en worden ze vervangen door nieuwe, gezonde cellen.

Waarom fotodynamische therapie met daglicht?

Het voordeel van daglicht PDT, boven de reguliere PDT, is dat deze vaak minder bijwerkingen geeft. Ook gaat de behandeling veelal gepaard met minder pijn, omdat de werkzame stof geleidelijk wordt geactiveerd. Bij daglicht PDT activeert namelijk het zichtbare daglicht de werkzame stof in de aangedane cellen.

Voor welke plekken is daglicht PDT geschikt?

Fotodynamische therapie met daglicht is geschikt voor milde actinische keratosen:

- op de (kale) schedel;
- in het gelaat;
- op de handruggen;
- op de onderbenen;
- op de borst.

Op welke dagen is daglicht PDT geschikt?

In principe is daglicht PDT in Nederland van maart tot oktober geschikt. De therapie wordt niet toegepast op dagen dat het regent of dat regen wordt verwacht. De temperatuur moet minimaal 12 graden zijn.

Wie behandelt u?

Een medewerker van de polikliniek Dermatologie behandelt u.

Belangrijk: voor de behandeling

Zorg dat u goed voorbereid bent op de behandeling:

- zorg dat u goed gekleed bent voor de situatie;
- zorg dat u iets te eten of drinken bij u heeft als u hier behoefte aan heeft;
- neem desgewenst ook iets mee om uzelf te vermaken, bijvoorbeeld een boek of een tijdschrift;
- denk goed na over de locatie waar u de behandeling plaats wil laten vinden. Na de behandeling dient u namelijk binnen te blijven.

Wat gebeurt er allemaal tijdens deze behandeling?

.....

We passen deze behandeling eenmalig toe. Onderstaande gebeurt tijdens de behandeling.

- We brengen speciale zonnebrandcrème aan op alle gebieden die gedurende de behandeling aan zonlicht worden blootgesteld.
- Na 15 minuten krabben we schilfers en oppervlakkige aangedane huidcellen af. Dit is vaak pijnloos. Direct daarna brengen we de speciale crème (die methylaminolevulinaat bevat) aan.
- Het is belangrijk dat u 30 minuten na het aanbrengen van de crème de daglicht PDT opstart. U kunt deze 30 minuten benutten om naar huis te gaan.
- De behandeling duurt 2 uur. Tijdens deze 2 uur dient u de huid continu aan daglicht bloot te stellen. Als dit op enig moment belastend voor u is, dan kan u in lichte schaduw gaan staan. Bij motregen kan een afdakje van dienst zijn om onder te schuilen. Een niet al te diep balkon kan ook van toepassing zijn. Maar u dient goed oogcontact te houden met het daglicht. Ga daarom niet te ver onder het afdakje, of te diep in het balkon staan. U mag zitten, lopen of staan.
- Verwijder na 2 uur met een gaasje de resterende crème. Was indien nodig het restant van de crème van uw huid.
- Na de behandeling dient u die dag binnen blijven.

Na de behandeling

U kunt een lichte pijn ervaren tijdens de behandeling. Na de behandeling kan er sprake zijn van:

- roodheid (1 tot 2 weken);
- korstvorming (2 tot 5 dagen);
- zwellingen (2 tot 4 dagen);
- kleurverandering van de huid (2 tot 4 weken).

Deze bijwerkingen zijn het meest uitgesproken 2 tot 3 dagen na de behandeling.

Wij raden u aan het behandelde gebied gedurende minimaal 6 weken te beschermen met zonnebrandcrème factor 50.

Als u de situatie niet vertrouwt, kunt u contact opnemen met het ziekenhuis. Dit kan via telefoonnummer 088 - 066 1000.

Het optimale resultaat van de behandeling wordt bereikt na 3 maanden. Daarna vindt controle bij de dermatoloog plaats om het resultaat te bekijken en dit met u te bespreken.

Zijn er risico's verbonden aan de behandeling?

De dermatoloog bespreekt de risico's met u.

Zijn er alternatieven mogelijk?

De meest voorkomende behandeling bij actinische keratosen is bevroering. Deze methode kan soms littekens nalaten en blijvende verkleuring van de huid veroorzaken. Dit is bij fotodynamische therapie niet het geval. Fotodynamische therapie is effectief en geeft een optimaal cosmetisch resultaat. Bij uitgebreide afwijkingen heeft fotodynamische therapie de voorkeur boven bevroeren.

Bij uitgebreide afwijkingen kunt u ook, samen met de dermatoloog, kiezen voor lokale chemotherapeutica of lokale immunomodulators.

Vragen?

Wij vinden het belangrijk dat u goed geïnformeerd bent over uw behandeling. Heeft u na het lezen van deze tekst nog vragen? Aarzel dan niet om deze aan de dermatoloog of aan de medewerkers van de polikliniek Dermatologie te stellen. U bereikt de polikliniek Dermatologie via telefoonnummer 088 - 066 1000.

**Samen.
De beste zorg.
Dichtbij.**

ommelanderziekenhuis.nl

T 088 - 066 1000

OZG (02-19) DER 533